

Moralność pierwszych chrześcijan

Autor tekstu: **oprac. M. Agnosiewicz**

„Żaden człowiek rozsądny nie wierzy w tę naukę,
odstrasza go tłum jego wyznawców”
Celsus, II w. (*Contra Celsum* 3, 73)

„Przy lepszej cnocie bywali poganie
Chocia wzięli o wszechmocnym Panie...”
Adam Władysławiusz, 1609

„Poziom moralny chrześcijan pierwszych stuleci n.e. był niewysoki, w niczym nie przypominający obrazów kreślonych przez hagiografów lub w powieściach w rodzaju *Quo vadis*. Barwną charakterystykę stosunków panujących w gminach chrześcijańskich znajdujemy w Listach apostoła Pawła. Do gminy korynckiej pisze on w swym I liście, że „w ogóle słyszy się o nierządzie między wami, i to o takim, którego nie spotyka się nawet między poganami”. Na swobodzie seksualnej zresztą się nie kończyło. Apostoł zakazuje utrzymywania stosunków z takimi członkami gminy, którzy są chciwcami, bałwochwalcami, oszcercami, pijakami lub złodziejami; piętnuje też szerzące się pieniactwo. W innym liście zaklina chrześcijan w Efezie, aby „nie prowadzili więcej życia, jakie poganie w swej przewrotności prowadzą”; ... Tesaloniczanie według I listu adresowanego do nich dopuszczali się grzechów nieczystości i chciwości. Przyjęci do gmin niewolnicy burzyli się i domagali wolności, skoro w szeregu Listów św. Pawła (I list do Koryntian, Listy do Efezjan i Kolosan, I list do Tymoteusza, List do Tytusa) nawołuje się ich do posłuszeństwa swym panom i godzenia się z losem. Podobne admonicje znajdujemy w I liście św. Piotra. II list tegoż skierowany do chrześcijan zamieszkałych w Azji Mniejszej, gromi tych, którzy głosili wolność rozpustnego życia i konieczność gromadzenia bogactw.

Pisana w końcu I wieku Apokalipsa potwierdza w pełni omówione informacje listów apostoelskich. I tak, gminie w Efezie autor zarzuca odstępstwo od „pierwotnej miłości”, gminom w Pergamon i Tyatyrze — tolerowanie zwolenników nauki nikolaitów lub pokrewnych sekt nakłaniających do nieczystości i spożywania mięsa z ofiar składanych bożkom, gminie w Sardes — „pogrążanie się w śmierci z powodu czynków nie mających prawdziwej wartości w oczach Boga mojego”, gminie w Laodycei - „obojętność w rzeczach wiary i pychę z posiadanego bogactwa”.

Życie więc wszędzie brało górę nad głoszonymi ideałami.. ... W późniejszym czasie nie było lepiej. (...)

W roku 248 Orygenes ... pisarz chrześcijański skarży się, że wyznawcy Chrystusa w międzyczasie [poprzez jawną tolerancję w latach 211-249 — przyp.] utracili hart ducha i ulegli zniewieściałości (...)

Wymownego świadectwa dostarczają uchwały synodu w Elwirze (309). Zarzucają one chrześcijanom Hiszpanii piastowanie pogańskich urzędów kapłańskich, zakatowywanie na śmierć niewolnic przez panie-chrześcijkanki, popełnianie cudzołóstw i łamanie wierności małżeńskiej, stręczenie do nierządu, naruszanie ślubów czystości przez zakonnice, wydawanie córek za kapłanów pogańskich. Mówią o rozpustnych i cudzołożnych biskupach, klerykach i ich małżonkach, o uprawianiu handlu i lichwy przez kleryków, o chrześcijańskich właścicielach ziemskich, którzy pokrywali koszty ofiar pogańskich składanych przez ich dzierżawców, o niewolnikach, którym ich chrześcijańscy panowie pozwalali oddawać cześć bałwanom, o zaniedbywaniu przez chrześcijan praktyk religijnych, a nawet o składaniu ofiar bóstwom pogańskim itd. (...)

O zbytkach roztaczanych przez chrześcijan w III wieku (strojenie się kobiet i mężczyzn, wspaniałe uczyty) informują obszernie Tertulian i Klemens Aleksandryjski”

fragment: *Zwycięstwo chrześcijaństwa w świecie starożytnym* — Władysław Dziewulski, Prace Opolskiego TPN Wydział Nauk Hist.-Społ., Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1969, s. 22-23, 36

Fragment *Prawdziwego Słowa Celsusa*, żyjącego w II w. n.e.:

„Takie są ich nauki: nikt wykształcony, mądry, roztropny nie zbliża się do nich (cechy te

bowiem uważają za złe, lecz jeśli znajdzie się jakiś nieuk, szaleniec, nieokrzesaniec, głupiec, to taki ufnie przychodzi do nich. Wyznając, że tacy ludzie są godni ich Boga, sami przyznają, że chcą i mogą zjednywać sobie wyłącznie głupców, prostaków, szaleńców, niewolników, proste kobiety i małe dzieci (...) Nie widzimy jednak, by wędrowni przekupnie, którzy na placach publicznych przedstawiają swoje kuglarskie brednie, zbliżali się do zgromadzeń ludzi roztropanych i ośmielali się zalecać im swoje tajemnice. Lecz jeśli zauważą gdzieś młodzieńców, zgromadzonych niewolników i głupców, narzucają się im i chełpią " [1]

Również poganin Cecyliusz w dziele Minucjusza Feliksa nazywa chrześcijan nędzną hołotą, zarzuca im, że werbują swoich wyznawców z najniższych nieświadomych warstw społeczeństwa, z obdartusów i zabobonnych kobiet.

Orygenes w swoich kazaniach ukazuje współczesnych sobie chrześcijan (ok. 250 r.) jako ludzi „*pochłoniętych ziemskimi troskami i zaniedbujących uczestnictwo w nabożeństwach (Hom. in Genesin, X, 1). Nawet kiedy są w kościele, zajmują się czym innym (Hom. in Exodum, III, 1). Mają wiarę, ale obyczajnie zachowują pogańskie (Hom in Josue, X, 1) " [2]*

Przypisy:

[1] Przeciw Celsusowi" - Orygenes; Akademia Teologii Katolickiej, Warszawa 1977; (III, 44, 50)

[2] Historia Kościoła" pod redakcją J.Danielou, H.I.Marrou, M.D.Knowles, D.Obolensky, H.Tuchle, L.J.Rogier, G.de Bertier de Sauvigny, J.Hajjar, R.Aubert i in. - Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1985 r., s.137

(Publikacja: 12-07-2002 Ostatnia zmiana: 16-08-2006)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1060) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1060>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl